

*Danutė Mukienė
LDM filialas LM ISC LIMIS
Didžioji g. 4, Vilnius
Tel. (8 5) 261 9670, 8 687 47 550
El. p. danute@limis.lt*

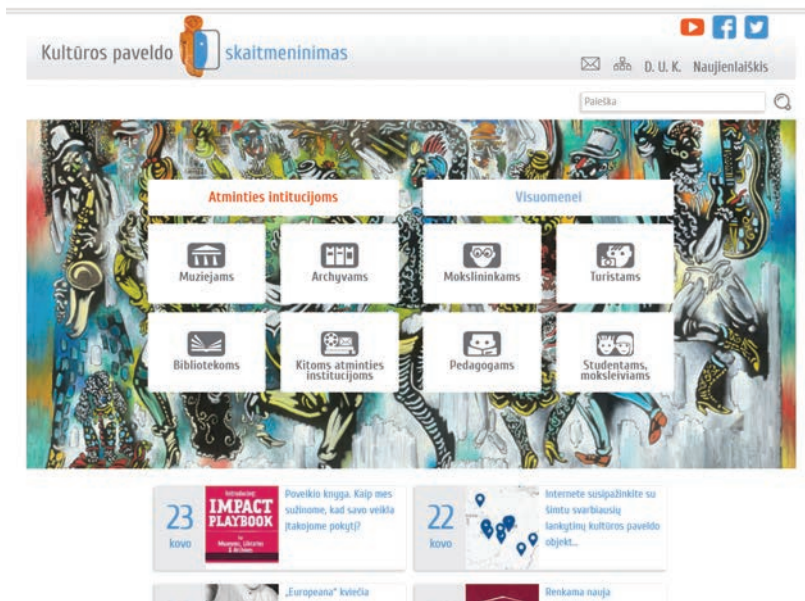
DANUTĖ MUKIENĖ

Interneto svetainės „Kultūros paveldo skaitmeninimas“ www.ekultura.lt administravimas ir plėtra

Lietuvos dailės muziejus (LDM) – viena iš pirmųjų Lietuvos atminties institucijų, pradėjusių kurti įvairių įstaigų interneto svetaines, virtualias parodas, ekspozicijas. 1999 m. laimėjęs tuo metu šalyje aktyviai veikusio Atviros Lietuvos fondo paskelbtą Lietuvos muziejų portalo sukūrimo projekto konkursą ir gavęs iš šio fondo finansinę paramą, bendradarbiaujant su Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos instituto specialistais buvo sukurtas ir iki šiol administruojamas, aktualia medžiaga atnaujinamas interneto portalas „Lietuvos muziejai“ www.muziejai.lt, kuriame informacija skelbiama 5 kalbomis – lietuvių, anglų, vokiečių, prancūzų, rusų. Artimiausiais metais papildomai planuojama sukurti ir šio portalo versiją lenkų kalba.

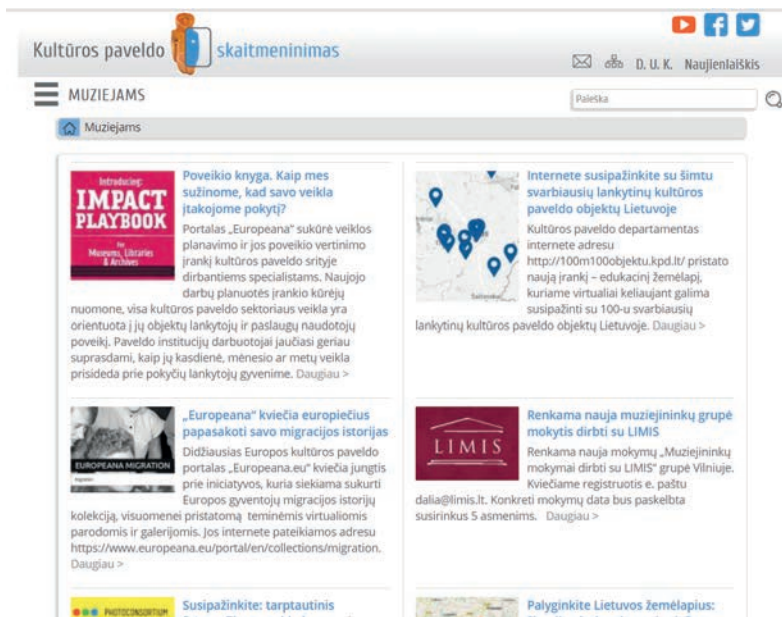
Vėlesniais metais, muziejuje įkūrus Skaitmeninių leidinių centrą, buvo sukurta dar keletas muziejaus interneto leidinių, pradėtos teikti konsultacijos bei tiesioginė pagalba kitiems Lietuvos muziejams kuriant jų interneto svetaines.

2009 m. liepos 1 d. pradėjus veikti LDM filialui Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninimo ir LIMIS centrui (LM ISC LIMIS), jam buvo pavesta organizuoti ir koordinuoti muziejuose sukauptų kultūros paveldo objektų skaitmeninimo veiklas bei sukurti visiems Lietuvos muziejams skirtą Lietuvos integralią muziejų informacinę sistemą (LIMIS) bei ją administruoti. Tada iškilo poreikis turėti ir interneto viešąją prieigą, kurioje muziejai galėtų rasti juos dominančią informaciją kultūros paveldo skaitmeninimo klausimais. Interneto svetainė „Muziejinių vertybių skaitmeninimas“ www.emuziejai.lt buvo sukurta panaudojus muziejaus vidinius resursus ir iš Spaudos rėmimo fondo gautą kuklų finansavimą (5 tūkst. litų) svetainės programavimo darbams. Šis interneto leidinys praktikoje pasiteisino, todėl rengiant Skaitmeninio kultūros paveldo aktualinimo ir išsaugojimo 2015–2020 metų programos įgyvendinimo

priemonių planą (patvirtintas LR kultūros ministro 2015 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. ĮV-758) Skaitmeninimo taryboje, kuri veikia prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, buvo pasiūlyta sukurti visoms atminties institucijoms bei kitiems kultūros paveldo skaitmeninimo veikalams vykdančioms juridiniams ir fiziniams asmenims skirtą bendrą informacinę-metodinę svetainę. Atsakingu už šios priemonės įgyvendinimą buvo paskirtas Lietuvos dailės muziejus (LDM). Minėtame priemonių plane nurodyta, kad šio projekto partneriai yra Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba.

LDM įgyvendinti šią priemonę pavesta LM ISC LIMIS. Iš pradžių šiame centre buvo parengta preliminari internetinio leidinio koncepcija ir paprašyta visų pagrindinių (nacionalinių, respublikinių, apskričių) Lietuvos atminties institucijų deleguoti po vieną darbuotoją į planuojamas sukurti informacinės-metodinės svetainės „Kultūros paveldo skaitmeninimas“ www.ekultura.lt sukūrimo ir plėtros darbo grupę. Savo atstovus į ją delegavo Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Šiaulių „Aušros“ muziejus, Lietuvos jūrų muziejus, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Vilniaus universiteto biblioteka, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka, Kauno apskrities viešoji biblioteka, Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka, Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka. Papildomai į darbo grupę buvo įtraukti LM ISC LIMIS

Interneto svetainės „Kultūros paveldo skaitmeninimas“ skyriaus „Muziejams“ www.ekultura.lt/museum/ titulinio puslapio fragmentas

internetinių leidinių kūrimo srityje patirties turintys specialistai bei tuometinis Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto prodekanas Rimvydas Laužikas. Svetainės dizainą sukūrė profesionali dailininkė Deimantė Rybakovienė.

Konsultuojantis su darbo grupės nariais buvo patikslinta svetainės koncepcija, struktūra ir pradėti programavimo darbai. Vykdamas juos svetainės struktūra buvo dar kiek patobulinta. 2016 m. gruodžio mėnesį interneto svetainė www.ekultura.lt jau buvo pasiekiamą internete. Per 2016-uosius joje paskelbta apie 60 publikacijų aktualiomis kultūros paveldo skaitmeninimo temomis.

2017 m. pradžioje svetainę sudarė 8 pagrindiniai skyriai: „Muziejams“, „Bibliotekoms“, „Archyvams“, „Kitoms atminties institucijoms“, „Mokslininkams“, „Pedagogams“, „Turistams“, „Studentams, moksleiviams“. Atsidarius kiekvieną iš jų meniu dalyje yra pateikiama skyriaus struktūra. Svetainės apačioje esančioje meniu juostoje papildomai yra skyrelių „Svetainės archyvas“, „Kultūros politika“, „Standartai ir rekomendacijos“, „Statistika“, „Svetainės archyvas“ aktyvios ikonėlės.

2017 m. pradžioje LM ISC LIMIS parengė svetainės plėtros 2017 m. programą ir ją pateikė Kultūros ministerijai. Programai buvo pritarta ir ministerija jos įgyvendinimui skyrė 10 tūkst. eurų. Įgyvendinant programą į pagalbą pasitelkti paslaugų teikėjai – autorių tekstų kūrėjai, tarp jų ir puikiai patikėtą užduotį įvykdžiusi lituanistė Margarita Gaubytė. Svetainę administravo Vilniaus dailės akademijos studentė,

LDM bendradarbė Ignė Grikevičiūtė, informaciją svetainės socialiniuose tinkluose („Facebook“, „Twitter“, „YouTube“) skelbė, iliustracijas kūrė Jonas Vaitiekūnas. Iš partnerių aktyviausiai į šį darbą įsijungė Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka ir Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka. Metų viduryje buvo sukurtas reklamai, viešinimui kituose interneto leidiniuose skirtas svetainės ženklas (logotipas) lietuvių ir anglų kalbomis. Jį savo interneto svetainėse jau yra paviešinusi didelė dalis Lietuvos muziejų.

2017 m. svetainėje www.ekultura.lt itin daug informacijos buvo paskelbta apie atminties institucijų darbo patirtį pakartotinai naudojant sukurtą kultūros paveldo skaitmeninį turinį. Daug kartų publikacijose kaip sektini pavyzdžiai buvo minimos Lietuvos savivaldybių, apskričių, mokslo įstaigų ir kitos bibliotekos. Jose kultūros paveldo skaitmeninis turinys jau plačiai naudojamas vykdant edukacines programas, kuriant virtualias parodas, informacinius terminalus, interneto svetaines, virtualius turus po atskirus Lietuvos regionus, miestus, mokyklas ir kt. Iš viso 2017 m. svetainėje buvo paskelbta apie 350 įvairių žanrų publikacijų, sukurtas ciklas virtualių parodų, kuriose – vaizdai iš muziejuose veikiančių nuolatinųjų ekspozicijų ir parodų.

Administruojant ir plėtojant interneto svetainę www.ekultura.lt paaiškėjo, kad didžioji dalis atminties institucijų neturi galimybių ir nėra labai suinteresuotos dalyvauti plėtojant tokius projektus kaip šis. Viena iš priežasčių ta, kad šiandien jau kone visos įstaigos turi savo interneto svetaines, kartais ir daugiau pačių kuriamų, administruojamų interneto leidinių, tad juose gali paskelbti su kultūros paveldo skaitmeninimo veiklomis, sukurto skaitmeninio turinio panaudojimu susijusią aktualiausią informaciją. Tokiais atvejais įstaigose kultūros paveldo skaitmeninimo veiklas kuruojantys specialistai, nerasdami laiko rengti naujus tekstus interneto svetainei www.ekultura.lt, dažniausiai apsiriboja tuo, kad svetainę administruojančiam LM ISC LIMIS atsiunčia nuorodas į jų įstaigų interneto svetainėse paskelbtas publikacijas, tikėdamiesi, kad šia informacija bus susidomėta ir patys www.ekultura.lt administratoriai ją šiai svetainei adaptuos. Tokiais jų pasiūlymais dažnai ir tenka pasinaudoti, nes LM ISC LIMIS darbuotojai neturi fizinių galimybių apsilankyti visose atminties institucijose ir šią informaciją susirinkti ten nuvykę.

Papildomai 2017 m. buvo rengiami ir analitinio pobūdžio tekstai, kuriuose apibendrinta atskirų atminties institucijų patirtis kultūros paveldo skaitmeninimo srityje, aptarti įgyvendinti projektai, sukurtos naujos el. paslaugos ar kiti elektroniniai produktai. Svetainėje buvo skelbiamos ir

žinutės apie kultūros paveldo skaitmenintojams aktualius renginius, konkursus, susijusius su lėšų, reikalingų plėtojant skaitmeninimo veiklas, paieškomis, ir kt.

2018 m. LM ISC LIMIS svetainė „Kultūros paveldo skaitmeninimas“ www.ekultura.lt buvo plėtojama toliau. Ši veiklos sritis patikėta LM ISC LIMIS centro Informacijos, leidybos ir ryšių su visuomene skyriaus vyr. metodininkei Dianai Stravinskienei.

The administration and development of the Digital Cultural Heritage website www.ekultura.lt

DANUTĖ MUKIENĖ

This publication is about how the Digitisation Board operating under the Ministry of Culture recommended that all memory institutions and other legal and physical persons undertaking cultural heritage digitisation activities should be provided with a general informative-methodological website as part of the plan of implementation measures for the Programme of Digital Cultural Heritage Actualisation and Preservation 2015–2020 (confirmed by Act No. IV-758, November 10, 2015). The Lithuanian Art Museum was appointed as the responsible party for the implementation of these measures. The mentioned plan of measures indicated that the partners for this project were the Lithuanian National Martynas Mažvydas Library and the Office of the Chief Archivist of Lithuania. LM ISC LIMIS was charged with implementing this measure within the Lithuanian Art Museum. The author gives a brief review of what has been done in creating and developing this website and who has contributed most towards its implementation.